

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету,
протокол № 8 від 29.01.2019 р.,
уведене в дію наказом ректора
№ 29-р від 29.01.2019 р.

Б.Б.Буяк

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку фахівців із застосуванням дуальної форми
здобуття освіти в ТНПУ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підготовку фахівців із застосуванням дуальної форми здобуття освіти (далі – Положення) визначає порядок запровадження та організації дуальної форми здобуття освіти (далі – ДФЗО) у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (далі – університет, ТНПУ).

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017, «Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р), з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 16 січня 2013 р. № 20 «Про затвердження Порядку укладання договору про стажування студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів на підприємствах, в установах та організаціях і Типової форми договору про стажування студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів на підприємствах, в установах та організаціях», «Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ» з метою посилення практичної складової підготовки здобувачів освіти та забезпечення якості освіти на рівні сучасних вимог.

1.3. Дуальна форма здобуття освіти — це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб в університеті з навчанням на робочих місцях на підприємствах, інших установах та організаціях, а також закладах освіти, для набуття певної кваліфікації на основі Договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти.

Дуальна форма здобуття освіти спрямована, зокрема, на адаптацію здобувача освіти до першого робочого місця, яке відповідає його освітній спеціальності та кваліфікації. Спільним завданням університету й підприємства є набуття здобувачем вищої освіти практичних компетентностей, які дадуть йому змогу швидко адаптуватися до умов професійної діяльності.

1.4. Дуальна форма здобуття освіти передбачається графіком освітнього процесу. Навчання здобувачів вищої освіти на підприємствах (зкладах освіти, підприємствах, організаціях) повинно відбуватися відповідно до трьохстороннього договору. ДФЗО в Університеті може бути груповою та індивідуальною.

1.5. Положення визначає порядок укладання договорів про організацію дуальної форми здобуття освіти (далі – договорів) між університетом, здобувачами вищої освіти і підприємствами, закладами освіти, установами та організаціями незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання (далі – підприємствами).

1.6. Рішення про запровадження дуальної форми здобуття освіти для тієї чи іншої спеціальності приймає вчена рада університету, а також затверджує нормативні документи, призначає осіб, відповідальних за впровадження дуальної форми освіти.

1.7. Положення про ДФЗО затверджує вчена рада університету, яке вводиться в дію наказом ректора. Зміни та доповнення до Положення затверджуються у такому ж порядку.

1.8. Загальна організація підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти в ТНПУ, налагодження взаємодії з підприємствами і координація дій факультетів, кафедр університету щодо запровадження і здійснення ДФЗО, укладання договорів покладається на навчально-методичний відділ ТНПУ. На етапі запровадження дуальної форми здобуття освіти наказом ректора призначається відповідальний працівник навчально-методичного відділу.

1.9. Навчально-методичний відділ розробляє нормативні документи, необхідні для реалізації дуальної форми здобуття освіти, виконує організаційно-координаційну роботу щодо запровадження в університеті моделей ДФЗО та здійснення моніторингу їх ефективності.

1.10. Інформація про можливість дуальної форми здобуття освіти здобувачів висвітлюється на офіційному сайті ТНПУ.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Організація та проведення ДФЗО в ТНПУ проводиться відповідно до:

- Концепції про ДФЗО;
- Положення про ДФЗО ;
- програми ДФЗО, термінів проходження практичної складової навчання, розкладу занять, наказів, іншої нормативної документації з питань організації освітнього процесу;
- Договору про ДФЗО між Здобувачем вищої освіти, Підприємствами (організаціями, установами) та Університетом.

2.2. Договір містить інформацію про суб'єктів, мету, завдання, терміни навчання, вид трудової діяльності під час практичної складової навчання, зміст, умови праці, тривалість робочого дня, умови припинення дії договору, відшкодування витрат на навчання.

2.3. Програма ДФЗО розробляється відповідним (профільним) факультетом (випусковою кафедрою) і погоджується з підприємством. Програма передбачає: засвоєння здобувачами вищої освіти загальних та професійних компетенцій зі спеціальності, відповідно до освітньої програми та її компонентів; набуття здобувачами вищої освіти практичного досвіду з урахуванням змісту програми підготовки фахівців; поєднання набуття практичного досвіду на підприємстві та навчання в університеті.

Програма ДФЗО має відповідати потребам конкретного робочого місця та враховувати особливості посадових обов'язків.

2.4. Облік ДФЗО здійснюється відповідно до діючих нормативних актів і передбачає два основні документи: щоденник-звіт дуальної форми здобуття освіти, відомість підсумкового контролю.

2.5. Для організації і проведення ДФЗО ТНПУ:

- забезпечує виконання Програми ДФЗО відповідно до освітньої програми та Державного стандарту освіти, несе відповідальність за якість підготовки здобувачів вищої освіти;
- укладає трьохсторонній договір про ДФЗО з підприємством та здобувачем вищої освіти;
- спільно з підприємством розробляє та затверджує програму ДФЗО та терміни проходження навчання;
- погоджує з підприємством персональний склад здобувачів вищої освіти;
- видає накази щодо організації ДФЗО та направлення здобувачів вищої освіти на підприємство;

- спільно з підприємством організовує та проводить оцінку загальних та професійних компетентностей здобувача вищої освіти, веде облік успішності за програмою ДФЗО.

2.6. Роботодавці (підприємства) можуть звертатися до університету з ініціативою щодо запровадження ДФЗО за спеціальностями, в яких вони зацікавлені.

2.7. Для організації і проведення ДФЗО підприємство:

- укладає трьохсторонній договір про ДФЗО з ТНПУ та здобувачем вищої освіти;
- спільно з університетом розробляє та затверджує програму ДФЗО, терміни проходження навчання, план заходів із забезпечення освітнього процесу та забезпечує реалізацію програми ДФЗО;
- погоджує з університетом персональний склад здобувачів вищої освіти, які направляються на навчання;
- приймає здобувачів вищої освіти на навчання в кількості та терміни, погоджені з університетом;
- знайомить здобувачів вищої освіти правилами внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці та пожежної безпеки, можливостями працевлаштування на підприємстві тощо;
- закріплює за кожною групою (особою) наставника з числа найбільш кваліфікованих фахівців;
- забезпечує реалізацію програми ДФЗО на підприємстві та створює умови для його проведення;
- у разі надання робочого місця може виплачувати заробітну плату;
- залучається до оцінювання професійних компетентностей здобувача вищої освіти за результатами ДФЗО;
- проводить інструктажі з техніки безпеки зі здобувачами вищої освіти.

III. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ВІДБОРУ НА ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ ТА ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ

3.1. Учасниками реалізації ДФЗО є здобувачі вищої освіти (студенти) і викладачі ТНПУ з одного боку і працівники підприємства – з іншого.

3.2. Відбір здобувачів для залучення до дуальної форми здобуття освіти проводиться, як правило, після отримання заявки від підприємства з визначенням потреби у фахівцях та терміну ДФЗО, на основі чого в університеті оголошується про початок набору на дуальну форму здобуття освіти.

3.3. У випадку ДФЗО у закордонних підприємствах відбір кандидатур може здійснюватись на інших умовах, визначених цим підприємством, погоджених університетом і здобувачем освіти. Трьохсторонній договір із закордонними підприємствами укладається мовою країни, де знаходиться підприємство, а також є ідентичним Додатку 1.

3.4. Здобувач вищої освіти (студент), який виявив бажання навчатися за ДФЗО, подає заяву у деканат.

3.5. На підставі заяв (проведеного конкурсного відбору серед претендентів) та укладеної трьохсторонньої угоди видається наказ ректора університету про ДФЗО. Проект наказу вносить декан факультету не пізніше, ніж за два тижні до початку ДФЗО на підприємстві. У проекті наказу має бути відображено:

- здобувача/здобувачів вищої освіти за ДФЗО на підприємстві;

- місце і термін навчання на підприємстві;
- реквізити договору;
- відповідальна особа з організації та виконання програми ДФЗО на підприємстві з числа працівників ТНПУ.

IV. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ

4.1. Договір про ДФЗО укладається між трьома сторонами: ТНПУ, Підприємством, Здобувачем вищої освіти.

4.2. Договір (додаток 1) про ДФЗО укладається у трьох примірниках, один з яких зберігається в ТНПУ, другий – на підприємстві, третій – у здобувача вищої освіти.

4.3. Договір може бути розірваний на вимогу однієї із сторін у разі порушення її умов або за згодою сторін.

4.4. Зміни до договору вносяться за згодою сторін шляхом укладення додатків до договору, що є невід'ємною частиною договору про ДФЗО.

4.5. Трьохсторонній договір із закордонними підприємствами укладається мовою країни, де знаходиться підприємство, а також є ідентичним Додатку 1.

4.6. Укладання договору про ДФЗО, організація та проведення навчання за професіями, пов'язаними з роботами у шкідливих та важких умовах праці, а також з роботами підвищеної небезпеки, здійснюється відповідно до чинного законодавства з охорони праці та з урахуванням вимог нормативно-правових актів, які регламентують умови праці і навчання за такими спеціальностями.

4.7. Термін ДФЗО здобувача вищої освіти на підприємстві не може перевищувати більше шести місяців за один навчальний рік.

4.8. Дія договору може бути продовжена на період відсутності здобувача вищої освіти з поважної причини за наявності відповідних документів (довідка від лікаря, довідка з деканату про необхідність переривання ДФЗО тощо).

4.9. Форма типового Договору викладена у Додатку 1.

V. ПОРЯДОК НАВЧАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

5.1. Керівник підприємства визначає з числа працівників керівника ДФЗО, який спільно з відповідальною особою ТНПУ та здобувачем вищої освіти розробляє програму навчання та визначає перелік робіт (видів діяльності) на підприємстві.

5.2. Тривалість роботи під час ДФЗО на підприємстві не повинна перевищувати тривалості робочого часу, встановленого законодавством для відповідної категорії працівників.

5.3. Програма ДФЗО здобувача вищої освіти може бути скоригована в процесі її реалізації, зокрема з метою урахування змін, які відбуваються в організації роботи на підприємстві, та особливостей засвоєння програми ДФЗО.

5.4. Одночасно з укладенням трьохстороннього договору керівник підприємства затверджує програму ДФЗО та видає наказ на підприємстві, у якому зазначаються терміни і місце проходження навчання (структурний підрозділ), спеціальність (кваліфікаційний рівень) здобувача вищої освіти, режим роботи, а також призначається відповідальна особа від підприємства.

5.5. Керівник підприємства відповідає за організацію належних умов для роботи здобувача вищої освіти у процесі ДФЗО, безпеки праці та санітарії, про що зазначається у відповідному наказі по підприємству.

5.6. Після закінчення ДФЗО здобувачу вищої освіти видається висновок про його результати, у якому зазначаються виконані роботи, професійні компетентності та особистісні якості здобувача, набуті за час навчання.

VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

6.1. Університет:

- має право визначати освітні програми, за якими організовується освітній процес за дуальною формою здобуття освіти;
- враховує пропозиції підприємства щодо освітніх програм, навчальних планів та компонентів освітніх програм професійної і практичної підготовки;
- відповідає за налагодження співпраці з підприємством, роботодавцями, а також подальшу ефективну взаємодію всіх сторін ДФЗО;
- за визначеними критеріями проводить відбір підприємств для практичної підготовки за дуальною формою здобуття освіти;
- забезпечує супровід навчання здобувача освіти на підприємстві, разом з представником підприємства приймає звітність та оцінює результати.

6.2. Підприємство:

- може ініціювати налагодження співпраці із ТНПУ щодо підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти;
- забезпечує відповідність робочих місць на підприємстві визначеним критеріям щодо для організації навчання за дуальною формою здобуття освіти;
- несе відповідальність за техніку безпеки та охорону праці на Підприємстві;
- бере участь у розробці програм ДФЗО, відборі здобувачів освіти на навчання, оцінюванні результатів навчання на підприємстві;
- надає робоче місце здобувачу освіти на підприємстві, в тому числі такого, що передбачає грошову винагороду (оплату праці) на умовах трудового договору;
- закріплює за здобувачем (групою) кваліфікованого фахівця (наставника);
- надає необхідні ресурси та матеріали для виконання роботи, створює необхідні умови для виконання здобувачем освіти програми ДФЗО;
- застосовує форми та методики морального та матеріального стимулювання працівників, що здійснюють дуальне навчання здобувачів освіти.

6.3. Здобувач вищої освіти:

- відповідально ставиться до виконання програми дуального навчання;
- дотримується положень корпоративної політики підприємства, зокрема, щодо конфіденційності інформації;
- підтримує контакт з особою, відповідальною від підприємства за реалізацію освітньої програми дуальної форми здобуття освіти, вчасно інформує роботодавця і представника закладу освіти в разі виникнення проблемних питань;
- дотримується правил техніки безпеки та має право вимагати гідного ставлення до себе і, в разі необхідності, позиватися щодо захисту своїх прав згідно із законодавством України;
- своєчасно та якісно виконує завдання, покладені на нього під час ДФЗО.

VII. КРИТЕРІЇ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТУ, ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА РОБОТОДАВЦІВ

7.1. Для університету:

- підвищення конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти на ринку освітніх послуг;
- доступ до актуальної інформації про поточний стан розвитку професій та видів діяльності щодо яких університет готує фахівців;
- підвищення якості освіти за рахунок адаптації освітніх програм до вимог роботодавців;
- розширення можливостей для прикладних наукових досліджень та підвищення кваліфікацій викладацького складу.

7.2. Для здобувача освіти:

- поєднання отриманих в університеті теоретичних знань з практичним досвідом роботи на підприємстві, адаптація до першого робочого місця;
- збільшення шансів на отримання першого робочого місця після закінчення університету;
- набуття до завершення навчання стажу роботи, необхідного для подальшого професійного зростання, а також реалістичного бачення шансів власного кар'єрного шляху;
- отримання практичного досвіду під час навчання та можливості заробітку (отримання грошової винагороди) в процесі дуального навчання.

7.3. Для роботодавця:

- вплив на процес підготовки фахівця з метою формування в нього актуальних для підприємства фахових компетентностей з урахуванням стандартів освіти;
- отримання кваліфікованих кадрів, готових якісно працювати без додаткових витрат на адаптацію до робочого місця або на перепідготовку;
- відбір (під час дуального навчання) здобувачів вищої освіти для їх працевлаштування після закінчення навчання в університеті на підприємстві.

VIII. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

8.1. Фінансування навчання за дуальною системою здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів юридичних (фізичних) осіб, коштів підприємств та за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

ДОГОВІР ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

№ _____

м. Тернопіль

«_____» «_____» 20__ р.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (далі – Університет), в особі ректора Буюка Богдана Богдановича, що діє на підставі Статуту, та підприємство (організація, установа) _____ (далі – Підприємство) в особі директора _____, діюче на підставі Статуту (Положення) та здобувач вищої освіти _____, (далі – Здобувач), разом іменовані «Сторони», уклали цей договір про наступне.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Університет і Підприємство зобов'язуються спільно організувати і впроваджувати дуальну форму здобуття освіти в практичну підготовку здобувача, що навчається за спеціальністю _____.

1.2. У цьому договорі Сторони в своїх взаєминах керуються нормами чинного законодавства України у сфері вищої освіти (Закон України «Про освіту», «Про вищу освіту»), а також Кодексу законів про працю України.

1.3. Метою впровадження дуальної форми навчання є підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів відповідно до стандарту вищої освіти у частині практичної підготовки з спеціальності _____ шляхом набуття практичних навичок на базі Підприємства.

2. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СТОРІН

2.1. Університет зобов'язується:

2.1.1. Розробляти та погоджувати з Підприємством програми дуального навчання, терміни проведення практичної підготовки здобувача на базі Підприємства, основні напрямки діяльності здобувача під час проходження дуального навчання та практики на базі Підприємства.

2.1.2. Закріпити відповідального працівника університету, який забезпечуватиме організацію та контролюватиме виконання програми дуальної форми навчання та практичної діяльності, оцінюватиме його результати.

2.2. Підприємство зобов'язується:

2.2.1. Забезпечити Здобувача робочим місцем і закріпити за ним наставника відповідно до програми дуального навчання.

2.2.2. Ознайомити Здобувача з правилами внутрішнього трудового розпорядку Підприємства, правилами поведінки на робочих місцях і на території Підприємства, санітарними, протипожежними, іншими нормами і правилами, здійснювати контроль за їх виконанням.

2.2.3. Надавати Здобувачу справне устаткування, інструменти, технологічні карти, описи, схеми і робочі матеріали, необхідні для здобуття зазначеної спеціальності.

2.2.4. Вести контроль за відвідуванням робочого місця Здобувача на Підприємстві.

2.2.5. Прийняти на навчання Здобувача в терміни, узгоджені з Університетом.

2.2.6. Брати участь в оцінюванні результатів дуального навчання.

2.3. Здобувач вищої освіти зобов'язується:

2.3.1. Відвідувати Підприємство і сумлінно виконувати завдання відповідно до програми дуального навчання за обраною спеціальністю.

2.3.2. Дотримуватися під час навчання правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки та охорони праці на Підприємстві, дбайливо та ощадливо ставитися до майна Підприємства.

3. ПРАВА СТОРІН

3.1. Права Університету:

3.1.1. Здійснювати контроль за проходженням практичної підготовки за дуальною формою здобуття освіти на Підприємстві.

3.1.2. За потреби організовувати методичні семінари за участю фахівців, учасників трьохстороннього договору задля розв'язання різних питань.

3.2. Права Підприємства:

3.2.1. Застосовувати до Здобувача під час навчання матеріальне (включно із оплатою праці) та моральне стимулювання за якісні практичні результати, вживати заходи дисциплінарного впливу порушень правил трудового розпорядку.

3.2.2. Вносити пропозиції про можливе працевлаштування Здобувача на Підприємстві після закінчення навчання в Університеті.

3.2.3. Видавати сертифікати Здобувачу про дуальне навчання.

3.3. Права Здобувача вищої освіти:

3.3.1. Отримувати додаткові винагороди та соціальні пільги, передбачені працівникам Підприємства.

4. ТЕРМІН ДІЇ ДОГОВОРУ

4.1. Цей Договір набуває чинності з моменту його підписання Сторонами і діє доти, поки одна із Сторін не виявить ініціативу щодо його розірвання.

4.2. Договір може бути достроково розірваний за згодою Сторін або на вимогу однієї із Сторін у порядку і на підставі, передбачені чинним законодавством України.

4.3. Додаткові умови та зміни до Договору розглядаються Сторонами і оформляються у вигляді додатку до договору. Додаток до Договору є його невід'ємною частиною з моменту підписання його усіма Сторонами.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

5.1. Сторони несуть відповідальність за невиконання своїх зобов'язань за цим Договором відповідно до законодавства України.

5.2. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання зобов'язань за цим Договором, якщо це стало наслідком обставин непереборної сили.

6. ІНШІ УМОВИ

6.1. У всьому іншому, що не передбачено умовами цього Договору, Сторони керуються чинним законодавством України.

6.2. Усі суперечки та розбіжності, які можуть виникнути у зв'язку з укладанням, тлумаченням, виконанням та розірванням цього Договору, підлягають вирішенню шляхом переговорів між Сторонами.

6.3. Договір складений у 3-х (трьох) примірниках, які мають однакову юридичну силу і видаються по одному примірнику кожній із Сторін.

7. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ ТА РЕКВІЗИТИ СТОРІН

ПІДПРИЄМСТВО	УНІВЕРСИТЕТ	ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ
	Тернопільський національний педагогічний університет, вул. Максима Кривоноса, 2 м. Тернопіль, 46027, тел. (0352) 43-58-80, e-mail: info@tnpu.edu.ua , код ЄДРПОУ 02125544	(прізвище, ініціали) (серія, номер паспорта, ким і коли виданий) (підпис)
	(підпис)	